

Programma Duurzaamheid, hand-out bij presentatie commissievergadering 14 juni

Aanleiding

Het verduurzamen van Nederland zit in een stroomversnelling. Wat een paar jaren geleden nog gezien werd als een gemeentelijke ambitie is nu al deels vertaald naar een landelijke verplichting. De opgave voor de Duurzaamheidsagenda vloeit voort uit het rekenkameronderzoek van 2021 en het coalitieakkoord. Het rekenkameronderzoek¹ doet een aantal bevindingen en aanbevelingen. Er is onder andere geconstateerd dat er een overkoepelend duurzaamheidsbeleid ontbreekt in Den Helder. De big five: energietransitie, duurzame mobiliteit, circulaire economie, klimaatadaptatie en biodiversiteit moeten meer aandacht krijgen. De Duurzaamheidsagenda gaat verder dan een overzicht van activiteiten. Het is een gids en toetsingskader voor alle ontwikkelingen, initiatieven en beleid in de komende jaren. We bieden duidelijk uitleg waarom we dingen doen en bewegen mee in de ontwikkelingen in de samenleving zonder onze doelen en afspraken uit het oog te verliezen. Daarnaast is de Duurzaamheidsagenda hét ideale platform om duurzaamheid op de kaart te zetten. En kunnen we de vertaalslag maken naar een Programma Duurzaamheid en een Uitvoeringsagenda.

Proces – van Agenda naar Programma

Om te komen tot de Duurzaamheidsagenda is intern informatie opgehaald bij alle betrokken ambtenaren en zijn er drie bijeenkomsten georganiseerd waarin is meegedacht over hoe we Den Helder effectief kunnen verduurzamen. De resultaten uit dit traject zijn verwerkt in de Duurzaamheidsagenda.

Bij het bepalen van de ambities en speerpunten voor de komende jaren houden we steeds rekening met onze mogelijkheden om invloed uit te oefenen. Daarnaast sluiten we aan bij landelijke wet- en regelgeving (het klimaatakkoord van Parijs). De vastgestelde ambities realiseren we als gemeentelijke organisatie niet alleen. Om onze ambities te behalen is samenwerking met onze inwoners, ondernemers en andere organisaties in onze gemeente belangrijk. Hierbij zijn goede communicatie en het creëren van draagvlak belangrijk. We zullen daarom vanaf augustus het participatietraject met deze partijen starten.

De duurzaamheidsagenda is de opmaat naar een Programma Duurzaamheid, met een bijbehorende Uitvoeringsagenda. In deze tekst wordt derhalve in het vervolg gesproken van Programma Duurzaamheid.

¹ file:///j:/Bibliotheek/Downloads/Rapport%20RKC%20quick-scan%20Duurzaamheidsbeleid%20gemeente%20Den%20Helder%20(Def)-1.pdf

Randvoorwaarden van het programma Duurzaamheid

Het programma Duurzaamheid:

- vertelt het overkoepelend verhaal;
- brengt structuur aan in de thema's waar we ons actief voor inzetten;
- beschrijft concreet wat onze doelstellingen zijn;
- laat zien hoe we als gemeente samen met onze partners en inwoners hier uitvoering aan geven.

Het programma volgt een thematische indeling, waarbij we steeds afschalen van het strategische 'hoog-over-verhaal', naar het tactisch en operationeel niveau.

Per thema geven we aan:

- welke ambitie we hebben;
- welke activiteiten gepland zijn;
- wanneer we deze uitvoeren;
- welke partners hierbij zijn betrokken.

De thema's zijn geen eilanden; zij staan niet los van elkaar. Een maatregel met betrekking tot het ene thema kan namelijk relevant zijn voor de verwezenlijking van de ambitie van een ander thema. Het programma geeft de relatie tussen de thema's goed weer. Daarbij wordt het gehele verhaal verteld.

Doorlopend zijn de doelen en benodigde middelen per activiteit helder, bij de start ervan. Naast uitvoering wordt ook aandacht besteed aan het monitoren van de resultaten. Dit zodat de inhoudelijke en financiële voortgang op een heldere manier verantwoord kan worden. De uitvoeringsagenda wordt, indien nodig, jaarlijks geactualiseerd. Het laat alle ruimte voor nieuwe ontwikkelingen en initiatieven in Den Helder.

Thematische indeling

Fietsvriendelijke stad en CO2 uitstoot met 50% omlaag

In de gemeente Den Helder valt onder duurzame mobiliteit de verplaatsingen binnen Den Helder en alle verplaatsingen van en naar Den Helder. Er is behoefte aan een integrale aanpak waarbij er goede onderlinge samenwerking en begrip is voor het vinden van een balans tussen aan de ene kant, milieu en duurzaamheid en aan de andere kant, ontwikkeling en groei. Door het mobiliteitsvraagstuk breed aan te vliegen en te combineren met de ruimtelijke opgave in het stedelijke gebied kan duurzame mobiliteit meer betekenen dan CO2-uitstoot en verkeersdruk. De toepassing van slimme en schone mobiliteitsoplossingen in gebiedsontwikkelingen wordt dan een randvoorwaarde om leefbare en bereikbare plekken te creëren.

Toename biodiversiteit

Biodiversiteit betreft alles wat groeit en leeft, flora en fauna binnen de gemeente Den Helder. Specifiek gaat het om de verscheidenheid aan inheemse plant- en diersoorten in een bepaald gebied. De gemeente Den Helder heeft een duidelijke visie nodig op biodiversiteit en inzicht in welke maatregelen genomen moeten worden om gevarieerde en bewuste soortkeuze voor flora en fauna te maken. Daarom schetst de Duurzaamheidsagenda de route die genomen moet worden voor een gezondere leefomgeving voor mens, plant en dier.

Klimaatbestendig en waterrobuust

Voor de gemeente Den Helder betekent klimaatadaptatie dat we ons moeten aanpassen aan het veranderende klimaat om grote schade aan gebouwen, infrastructuur, groen en gewassen tegen te gaan. In deze context omvat klimaatbestendigheid en waterrobuust de vijf kwetsbaarheden:

wateroverlast, waterveiligheid, hittestress, droogte en verzilting.

Hoewel de kwetsbaarheden steeds urgenter worden, is er nog geen concrete definitie van klimaatbestendig en waterrobuust. Duidelijke kaders, omschrijving van doelstellingen en uitgangspunten moeten nog voor de gemeente Den Helder worden geformuleerd. Dit behoeft een vergaand onderzoek, waar de Duurzaamheidsagenda als een opdrachtomschrijving dient.

2040 100% energieneutraal

Energietransitie is in beginsel een verzamelnaam voor de overgang van energieopwekking via fossiele brandstoffen (aardgas, steenkool, aardolie) naar duurzame bronnen zoals zon, wind, water, aardwarmte etc. De vraagstukken die uit energietransitie voortvloeien, hebben ook grote maatschappelijke, financiële en ruimtelijke consequenties. Om onze ambitie te bereiken, zetten we sterk in op energiebesparing, zowel bij huishoudens als bij bedrijven. Het resterende deel willen we het liefst opwekken op het eigen grondgebied. Maar de vraag is in hoeverre dit haalbaar is: bijvoorbeeld gelet op het landschappelijke karakter van onze gemeente is er beperkte ruimte voor grote windturbines en de geringe controle die we hebben op de economische activiteiten van de luchtmacht en marine.

2040 kringlopen gesloten

De overgang naar een circulaire samenleving is een belangrijk thema die aandacht krijgt in de Duurzaamheidsagenda. De lineaire en circulaire economie staan in schril contrast met elkaar. In een lineaire economie worden grondstoffen omgezet in producten die aan het einde van hun levensduur worden vernietigd. Aan het begin vormen grondstoffen de input, vervolgens wordt het product gemaakt en afgeleverd bij de klant en tenslotte blijft er aan het einde van de keten afval over. Daarentegen draait een circulaire economie om het duurzame hergebruik van grondstoffen en materialen. Afval wordt grondstof en kringlopen worden gesloten.

Circulaire samenleving is anders dan alle andere thema's, omdat dit thema in Den Helder nog in de kinderschoenen staat. Er is tot nu toe geen ambitie of doel vastgesteld die een kader vormt voor hoe we circulariteit vorm willen geven voor de toekomst. Voor dit thema wordt gekeken naar wat er nodig is om een realistische ambitie te vormen.

